

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در پیامی به همایش «اقتصاد اسلامی در مواجهه با چالش‌های اساسی اقتصاد ایران

تولید و اشتغال با ربا ممکن نیست

همایش «اقتصاد اسلامی در مواجهه با چالش‌های اساسی اقتصاد ایران، با تأکید بر مهار تورم و رشد تولید» با پیام تصویری حضرت آیت‌الله جوادی آملی و سخنرانی آیت‌الله اراکی عضو شورای عالی حوزه‌های علمیه و حجت‌الاسلام والمسلمین محمدباقر سعیدی‌روشن رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه، ۲۹فروردین به‌همت پژوهشگاه حوزه و دانشگاه و دانشگاه قم در سالن همایش‌های این دانشگاه برگزار شد.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی علوم وحیانی اسراء، در پیام این مرجع تقلید به این همایش آمده است:

مقدم شما فرهیختگان اقتصادی و فرهنگی را گرمی می‌داریم. از خدای سبحان مسئلت می‌کنیم توفیق برقراری بازار الگوی اسلامی را به همه ما مرحمت کند تا توفیق اقتصاد مقاومتی را به دست بیاوریم.

عناصر محوری اقتصاد را قرآن کریم در چند آیه بیان کرده است: اولاً مال را به‌منزله ستون فقرات یک ملت و جامعه معرفی کرد. در اوایل سوره «نساء» فرمود: ﴿لَا تَتَّبِعُوا الْاَسْهَافَ اَمْوَالِكُمْ الَّتِي جَعَلَ اللهُ لَكُمْ قِيَاماً﴾؛یعنی ثروت مملکت را به دست سفیهان نسپارید؛ زیرا ثروت مملکت عامل قیام و استقامت و پایداری یک ملت است. اگر سفيه، ستون فقرات یک ملت را به دست بگیرد، این ستون را می‌شکنند و این ملت را زمین‌گیر می‌کند. پس عنصر اول این است که مال در نظام اسلامی به‌منزله ستون فقرات یک ملت است.

عنصر دوم آن است که اگر این ستون محفوظ نماند و در اثر ربا و مانند آن، آسیب ببیند، این ملت فقیر می‌شود. در فرهنگ قرآن، ملتی که جیبش تهی و کیسه‌اش خالی است، این ملت فقیر است. فقیر به‌معنای گدا نیست، در فارسی آن لغت دقیق و عریق را نداریم که از ملتی که ستون فقراتش شکسته است، خبر بدهیم. می‌گوییم: گدا؛ واژه گدا بار علمی ندارد. در عربی از گدا به‌عنوان فاقد و ندار یاد می‌کنند؛ ولی قرآن کریم از ملتی که جیبش خالی است و کیفش خالی است، به‌عنوان فقیر یاد می‌کند؛ فقیر به‌معنای گدا نیست. این «فعلیل» به‌معنای مفعول است؛ نظیر «قتیل» به‌معنای مقتول. فقیر به آن ملتی می‌گویند که ستون فقراتش شکسته است؛ زیرا عامل قیام که ثروت است، آن را از دست داد و از آن بهره صحیح نبرد. «مسکین» هم به‌همین معناست؛ یعنی زمین‌گیر؛ یعنی قدرت پویایی و حرکت را از دست داده است: ﴿انما الصدقات للفقراء والمساکین﴾ به همین معناست.

پس عنصر اول آن است که ثروت در مملکت ستون فقرات آن ملت است. عنصر دوم آن است که اگر ملتی نتواند، ستون فقراتش را حفظ بکند، فقیر است؛ یعنی ستون فقرات او شکسته است.

عنصر سوم آن است ملتی که ستون فقراتش شکسته است، این قدرت قیام ندارد؛ چه رسد به مقاومت، تا برسد به اقتصاد مقاومتی. آیه سوره «نساء» این است که مال، عامل قیام است؛ ملتی که عامل قیام ندارد، یک ملت ویلچری است.

عنصر چهارم آن است که در سوره «حشر» مشخص کرد؛ فرمود: این ثروت نه باید در دست دولت باشد نه باید در بخش خصوصی باشد، نه باید در بخش خصوصی باشد؛ بلکه باید در بخش عمومی باشد؛ یعنی برای توده مردم میسور باشد که از مال مملکت برای تأمین معاش خودشان زندگی آبرومندانه داشته باشند؛ البته هر کسی به‌اندازه استعداد اقتصادی خود، قدرت و ادراک و فهم اقتصادی خود، تلاش و کوشش اقتصادی خود سهم بیشتری می‌برد و این به‌منزله خونی است که باید در رگ‌های این ۳۶۰ درجه دایره‌ای، جریان داشته باشد و اگر این مال به بخشی نرسد، آن بخش فلج می‌شود؛ مثل آنکه اگر خونی به عضوی نرسد، آن عضو فلج است.

بنابراین مال در اسلام، به‌منزله ستون فقرات است؛ ملتی بیمار و فقیر است؛ یعنی ستون فقراتش شکست است. اگر نظام دولت‌سالاری سوسیبال شرق باشد که شکست می‌خورد و اگر نظام کاپیتالال غرب باشد که سرمایه در دست گروه خاص باشد که شکست می‌خورد و اگر تلفیقی از دولت و سرمایه‌داران باشد که شکست می‌خورد و اگر مردمی باشد، محفوظ می‌ماند و این، بدون بانک‌های منزه از ربا و مظهر از نزول محقق نخواهد شد. تولید و اشتغال با ربا ممکن نیست و جنگ با خداست و ﴿بمحق الله الیرا﴾؛ بنابراین اگر ملت این چنین باشد، به تولید و اشتغال توجه می‌کند.

مسئله بعدی آن است که مزدوری در اسلام مکروه است. نهی‌های

فراوانی شده که انسان مزدور دیگری نباشد؛ چون تمام حیثیت‌های علمی و عملی خود را در طبق اخلاص برای کارفرما می‌گذارد. به‌طرزى باید جامعه را با اقتصاد اداره کرد که هر کسی در کنار سفره خودش بنشیند؛ نه اینکه برای دیگری کار کند و مزد بگیرد. حیثیت یک ملت در سایه کرامت‌های آنهاست.

از مجموع این چند آیه روشن می‌شود که چرا علی‌بن ابی‌طالب(علیه افضل صلوات المصلین)، در زمان حکومت، تازیانه به دست می‌گرفت و بازار کوفه را تهدید می‌کرد و می‌فرمود: «اللقه ثم المتجر»، تا الگوی بازار اسلامی را به جامعه ارائه کند؛ فرمود: اول آشنایی به مسائل فقهی، تا از رگزد را و آسیب نزول برهید، بعد تجارت کنید: «اللقه ثم المتجر». این کار را وجود مبارک امیرالمؤمنین علیه‌السلام بعد

آیت‌الله‌العظمی جوادی آملی در پیامی به همایش «اقتصاد اسلامی در مواجهه با چالش‌های اساسی اقتصاد ایران

این مرجع تقلید، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم را ستون استوار حوزه و دارای سابقه درخشان حدود ۶۰ ساله دانستند و تصریح کردند: دولت‌ها و افراد می‌آیند و می‌روند؛ اما ما با حفظ استقلال حوزه‌های علمیه، از نظامی که فرزند حوزه است و امام عزیز آن را به عرصه زندگی آورد و رهبری هم، با قدرت و حکمت، امروز در حال اداره آن است، حمایت می‌کنیم و هر جا انحرافی باشد، تذکر می‌دهیم و در این مسیر که مربوط به امام زمان علیه‌السلام است، تعارف نمی‌کنیم.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حضرت آیت‌الله نوری همدانی، معظم‌له، در دیدار رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ضمن تجلیل از شخصیت اخلاقی و انقلابی و عملکرد با تدبیر و درایت و به‌دور از هیاهوی آیت‌الله حسینی بوشه‌ری، اظهار کردند: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ستون استوار حوزه و دارای سابقه درخشان حدود ۶۰ ساله است و در انقلاب یک جریان اثرگذار بوده است و شخصیت و هسته نخست این تشکیلات، افرادی در سطح بالا بوده که هر کدامشان در حوزه رکنی بودند.

استمرار ارتباط با اساتید و طلاب

معظم‌له در ادامه افزودند: باید در کارها، مبانی همه ما اسلام و قرآن و اصول انقلاب اسلامی؛ خصوصاً فرهنگ اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام باشد. ارتباط با اساتید و طلاب که شورای عالی انجام می‌دهد و من در جریان چند جلسه آن هستم، بسیار مؤثر است که باید ان‌شاءالله مستمر باشد.

نقد‌ها باید در فضای احترام و حفظ جایگاه مطرح شود

این مرجع تقلید در ادامه خاطرنشان کردند: عده‌ای متأسفانه مغرضانه قضاوت می‌کنند؛ اما همه این‌جور نیستند. اگر مطلبی هم باشد، باید در فضای احترام و حفظ جایگاه مطرح شود؛ نه

اینکه در فضای مجازی دست به تضعیف و تخریب بزنند و اغراض شخصی را نسبت به شخص خاصی دنبال کنند. اگر برای خدا کار شود و هدف برای رضایت خدا باشد، نباید کسی را که در حال خدمت در یک مجموعه‌ای است، تخریب کرد؛ بلکه همه باید کمک کنند و نباید در حوزه اختلاف باشد. ما همه دنبال یک هدف هستیم و آن هم سربازی امام زمان علیه‌السلام و خدمت به فرهنگ اهل‌بیت علیهم‌السلام و حفظ مبانی انقلاب و اصولی که امام راحل علیه‌السلام تبیین کردند؛ نه اینکه جناحی و حزبی عمل شود.

هر جا انحرافی باشد تذکر می‌دهیم

معظم‌له در ادامه متذکر شدند: دولت‌ها و افراد می‌آیند و می‌روند. ما با حفظ استقلال حوزه، از نظام که فرزند حوزه است و ولایت فقیه که امام عزیز علیه‌السلام آن را به عرصه زندگی آورد و رهبری هم، با قدرت و حکمت، امروز در حال اداره آن است، حمایت می‌کنیم و هر جا انحرافی باشد، تذکر می‌دهیم و در این مسیر که مربوط به امام زمان علیه‌السلام است، تعارف نمی‌کنیم.

تقدیر از آیت‌الله حسینی بوشه‌ری در سمت رئیس جامعه مدرسین

ایشان در ادامه ابراز کردند: من از افراد و طرق مختلف مسائل حوزه را دنبال می‌کنم؛ امروز، البته در حوزه کاستی‌هایی وجود دارد که باید حل شود؛ ولی در مجموع عملکرد جناب‌عالی در سمت رئیس جامعه مدرسین و عضو شورای عالی حوزه را در مجموعه وظایف تعریف‌شده، موفق می‌دانم و برای شما دعا می‌کنم. انشاءالله با هم‌فکری مشکلات حل شود؛ همان‌طور که تأکید کردم، شما را فردی متدین و انقلابی می‌دانم و تقویت شما را لازم می‌دانم؛ البته باید توجه داشت، جامعه مدرسین، شورای عالی و مدیریت حوزه، با توجه به پیوستگی هریک وظایف دارند که عده‌ای، وظایف را با هم مخلوط می‌کنند.

به غرض‌ورزی‌های شخصی و حزبی و گروهی توجه نشود

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پایان سخنان خود عنوان کردند: من امیدوارم همه با هم در یک فضای دینی و دوستانه مشکلات را حل نماییم و از انتقاد سازنده و پیشنهاد قابل اجرا استقبال کنیم و خدای نکرده اختلافی نباشد و حوزه به‌عنوان یک الگوی اخلاق و اخلاص باشد و احیاناً به غرض‌ورزی‌های شخصی و حزبی و گروهی توجه نشود، طبق همان اصول که عرض شد، عمل شود و نوکری و سربازی امام زمان علیه‌السلام را همه افتخار بدانیم.

آیت‌الله‌العظمی نوری‌همدانی

در دیدار رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم

جامعه مدرسین ستون استوار حوزه است

این مرجع تقلید، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم را ستون استوار حوزه و دارای سابقه درخشان حدود ۶۰ ساله دانستند و تصریح کردند: دولت‌ها و افراد می‌آیند و می‌روند؛ اما ما با حفظ استقلال حوزه‌های علمیه، از نظامی که فرزند حوزه است و امام عزیز آن را به عرصه زندگی آورد و رهبری هم، با قدرت و حکمت، امروز در حال اداره آن است، حمایت می‌کنیم و هر جا انحرافی باشد، تذکر می‌دهیم و در این مسیر که مربوط به امام زمان علیه‌السلام است، تعارف نمی‌کنیم.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر حضرت آیت‌الله نوری همدانی، معظم‌له، در دیدار رئیس جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ضمن تجلیل از شخصیت اخلاقی و انقلابی و عملکرد با تدبیر و درایت و به‌دور از هیاهوی آیت‌الله حسینی بوشه‌ری، اظهار کردند: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، ستون استوار حوزه و دارای سابقه درخشان حدود ۶۰ ساله است و در انقلاب یک جریان اثرگذار بوده است و شخصیت و هسته نخست این تشکیلات، افرادی در سطح بالا بوده که هر کدامشان در حوزه رکنی بودند.

استمرار ارتباط با اساتید و طلاب

معظم‌له در ادامه افزودند: باید در کارها، مبانی همه ما اسلام و قرآن و اصول انقلاب اسلامی؛ خصوصاً فرهنگ اهل‌بیت عصمت و طهارت علیهم‌السلام باشد. ارتباط با اساتید و طلاب که شورای عالی انجام می‌دهد و من در جریان چند جلسه آن هستم، بسیار مؤثر است که باید ان‌شاءالله مستمر باشد.

نقد‌ها باید در فضای احترام و حفظ جایگاه مطرح شود

این مرجع تقلید در ادامه خاطرنشان کردند: عده‌ای متأسفانه مغرضانه قضاوت می‌کنند؛ اما همه این‌جور نیستند. اگر مطلبی هم باشد، باید در فضای احترام و حفظ جایگاه مطرح شود؛ نه

اینکه در فضای مجازی دست به تضعیف و تخریب بزنند و اغراض شخصی را نسبت به شخص خاصی دنبال کنند. اگر برای خدا کار شود و هدف برای رضایت خدا باشد، نباید کسی را که در حال خدمت در یک مجموعه‌ای است، تخریب کرد؛ بلکه همه باید کمک کنند و نباید در حوزه اختلاف باشد. ما همه دنبال یک هدف هستیم و آن هم سربازی امام زمان علیه‌السلام و خدمت به فرهنگ اهل‌بیت علیهم‌السلام و حفظ مبانی انقلاب و اصولی که امام راحل علیه‌السلام تبیین کردند؛ نه اینکه جناحی و حزبی عمل شود.

هر جا انحرافی باشد تذکر می‌دهیم

معظم‌له در ادامه متذکر شدند: دولت‌ها و افراد می‌آیند و می‌روند. ما با حفظ استقلال حوزه، از نظام که فرزند حوزه است و ولایت فقیه که امام عزیز علیه‌السلام آن را به عرصه زندگی آورد و رهبری هم، با قدرت و حکمت، امروز در حال اداره آن است، حمایت می‌کنیم و هر جا انحرافی باشد، تذکر می‌دهیم و در این مسیر که مربوط به امام زمان علیه‌السلام است، تعارف نمی‌کنیم.

تقدیر از آیت‌الله حسینی بوشه‌ری در سمت رئیس جامعه مدرسین

ایشان در ادامه ابراز کردند: من از افراد و طرق مختلف مسائل حوزه را دنبال می‌کنم؛ امروز، البته در حوزه کاستی‌هایی وجود دارد که باید حل شود؛ ولی در مجموع عملکرد جناب‌عالی در سمت رئیس جامعه مدرسین و عضو شورای عالی حوزه را در مجموعه وظایف تعریف‌شده، موفق می‌دانم و برای شما دعا می‌کنم. انشاءالله با هم‌فکری مشکلات حل شود؛ همان‌طور که تأکید کردم، شما را فردی متدین و انقلابی می‌دانم و تقویت شما را لازم می‌دانم؛ البته باید توجه داشت، جامعه مدرسین، شورای عالی و مدیریت حوزه، با توجه به پیوستگی هریک وظایف دارند که عده‌ای، وظایف را با هم مخلوط می‌کنند.

به غرض‌ورزی‌های شخصی و حزبی و گروهی توجه نشود

حضرت آیت‌الله نوری همدانی در پایان سخنان خود عنوان کردند: من امیدوارم همه با هم در یک فضای دینی و دوستانه مشکلات را حل نماییم و از انتقاد سازنده و پیشنهاد قابل اجرا استقبال کنیم و خدای نکرده اختلافی نباشد و حوزه به‌عنوان یک الگوی اخلاق و اخلاص باشد و احیاناً به غرض‌ورزی‌های شخصی و حزبی و گروهی توجه نشود، طبق همان اصول که عرض شد، عمل شود و نوکری و سربازی امام زمان علیه‌السلام را همه افتخار بدانیم.

● **مشکل اصلی جامعه در بخش فرهنگ و اقتصاد است**

به گزارش خبرگزاری ایکنآ، حجت‌الاسلام والمسلمین محمدباقر سعیدی‌روشن، رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه هم، در این همایش بیان کرد: کشور عزیز ما در طی سال‌های گذشته، مشکلات فراوانی را پشت‌سر گذاشته و بیش‌از هفتاد سال است، کسی نمی‌تواند آن را شکست دهد؛ بنابراین حرکت دستاوردها و پیشرفت‌های گوناگون علمی را در زمینه‌های مختلف ارائه کرده است و این امر قابل انکار نیست.

وی ادامه داد: نمونه‌ای از این پیشرفت‌ها که به‌تازگی مایه افتخار همه ملت ایران و مسلمانان جهان شده، حرکت نمایش‌گونه در مواجهه با قدرتی بود که

بیش‌از هفتاد سال است، اصلی‌ترین مشکل جامعه، همین دو مسئله است. این در کنار

جهادی جوانان این کشور توانست، از تمام خطوط قرمز قدرت‌های نظامی غرب

عبور کند.

حجت‌الاسلام والمسلمین سعیدی‌روشن بیان کرد: اما علی‌رغم این پیشرفت‌ها در کشور، در دو مقوله فرهنگ و اقتصاد، دارای مشکلات جدی است که رهبر انقلاب نیز، سال ۹۸ در دیدار با اعضای هیئت دولت به‌صراحت بیان کردند که اصلی‌ترین مشکل جامعه، همین دو مسئله است. این در کنار موضوعاتی دیگر مانند مسئله سیاست در طول تاریخ در مواجهه بین حق طلبیان و باطل جوان وجود داشته است.

وی تصریح کرد: امروز در خصوص مسئله سیاست، جهان با رویکرد سیاسی غرب مواجه است که سیاستی را برای قلب کردن خود برگزیده و این کار را با دو رویکرد فرهنگی و اقتصادی انجام می‌دهد؛ اما این مشکل غیرقابل حل نیست؛ فقط ابتدا باید درد، شناسایی شود و سپس توسط اندیشمندان، نسخه‌ای برای تسکین درد ارائه شود.

رئیس پژوهشگاه حوزه و دانشگاه گفت: باید ببینیم ضعف در کدام قسمت و کدام نوع از فقرهای فکری معرفتی، سرمایه‌ای، انسانی و یا بدهی حادی که مانع پیشرفت‌های اقتصادی مثبت است، وجود دارد تا بتوان، مشکل را ریشه‌یابی و در نتیجه برای آن راه حل ارائه کرد.

حجت‌الاسلام والمسلمین سعیدی‌روشن تأکید کرد: در نگاه دینی نیز، فرهنگ اقتصادی و معاشی جزء لاینفک سلوک توحیدی در متن جهان محسوب می‌شود و نیاز است که برای حرکت و ارتباط با مفاهیم اسلامی، در مسیر مشخصی حرکت شود.

● **انتخاب عنوان همایش اقتصاد اسلامی با توجه به رسالت دو مرکز و شعار سال**

مصطفی کاظمی نجف‌آبادی، دبیر علمی این همایش نیز، در این مراسم، به ارائه گزارشی از این همایش پرداخت، عنوان کرد: عنوان این همایش با توجه به رسالت دو مرکز و شعار سال جمهوری اسلامی، توسط کمیته علمی مشخص شد.

وی ضمن بیان محورهای اصلی همایش به زیرمجموعه‌های محورها نیز اشاره کرد و گفت: محور اول، عوامل و راهکارهای اقتصادی مهار تورم و رشد تولید از منظر اقتصاد اسلامی است؛ نقش تورم در گسترش سفته‌بازی و تضعیف بخش مولد، نقش تورم ارزی در افزایش تورم و رکود اقتصادی، نظارت و کنترل بانک مرکزی بر جریان خلق پول، هدایت رشد نقدینگی به سمت فعالیت‌های مولد، مدیریت کسری بودجه، توازن بودجه و نرخ سود بانکی؛ آزاد یا ترجیحی از زیرمجموعه‌های این محور هستند.

دبیر علمی همایش ادامه داد: محور دوم عوامل و راهکارهای ساختاری مهار تورم و رشد تولید از منظر اقتصاد اسلامی بوده که شامل نقش امنیت و ثبات اقتصادی در مهار تورم و رشد تولید، نقش حقوق مالکیت در مهار تورم و رشد تولید، نقش نهادهای حقوقی در مهار تورم و رشد تولید، کاهش تصدی‌گری دولتی، کاهش ورود دولت در بازار سرمایه، شفافیت در بودجه، نظام بانکی و بررسی و نظام تصمیم‌گیری است.

کاظمی نجف‌آبادی بیان کرد: محور سوم نیز، اقتصاد اسلامی در مواجهه با دیگر چالش‌های اقتصاد ایران با زیرمجموعه‌های مواجهه با تحریم اقتصادی، مواجهه با چالش صندوق‌های بازنشستگی، مواجهه با پدیده فقر، مواجهه با چالش پدیده‌های نوظهور (رومازرها، متاورس و ...) و مواجهه با فساد دولتی است.

دبیر علمی همایش اقتصاد اسلامی با بیان اینکه حدود ۱۵ دانشگاه و مرکز علمی با این همایش همکاری کرده‌اند، افزود: مراحل اخذ مجوزهای همایش از پایگاه استنادی شیراز طی شده و در نهایت همایش ملی اقتصاد اسلامی در مواجهه با چالش‌های اساسی اقتصاد ایران در پایگاه استنادی شیراز به ثبت رسید.

آیت‌الله اعرافی

حوزه علمیه خواهران در خط مقدم جبهه تمدنی تقابل با غرب است

وی با اشاره به اینکه حوزه خواهران، امروز در خط مقدم جبهه تمدنی در تقابل با دنیاست، مطرح کرد: جایگاه زن در خانواده جزء مسائل تمدنی ماست و حوزه‌های علمیه خواهران، الگوی نقش‌آفرینی زن در خانواده باشند.

● **به دنبال بالندگی بیش از پیش حوزه‌های خواهران هستیم**

حجت‌الاسلام والمسلمین مجتبی فاضل هم در این دیدار، با بیان اینکه تلاش داریم، در مدارس فضایی ایجاد کنیم که شاهد افزایش مشارکت بانوان باشیم، مطرح کرد: یکی از چالش‌های حوزه‌های علمیه خواهران، حفظ اساتید است. در برخی از مدارس، اساتیدی با بیش از ۱۰سال سابقه

وارد فضای آموزش و پرورش شده‌اند.

مدیر حوزه‌های علمیه خواهران با بیان اینکه به دنبال بالندگی بیش از

پیش این حوزه هستیم، عنوان کرد: با این اتفاق قطعاً نقش‌آفرینی ویژه‌تر و

بهتری در جامعه خواهیم داشت.

وی با اشاره به اینکه در عرصه کنشگری نیز، ظرفیت مطلوبی داریم، خاطرنشان کرد: تمام ظرفیت محتوایی و پشتیبانی حوزه‌های علمیه خواهران، آمادگی به‌رومندی از رهنمودهای مدیریت حوزه‌های علمیه را دارند.

گزارش: داوود مظاهری